

دیدگاه

شماره: ۹۷۰	موضوع: ایران پلی به سوی خدمت تکمیل سامانه‌های اطلاعات تجارت خارجی کشور
تاریخ: ۱۴۰۱/۰۳/۰۹	
نویسنده: سیده آمینه عالم‌بین	
توضیح اجمالی:	
۱- ایران کد یا نظام طبقه‌بندی ملی کالا و خدمات ایران، نظامی تجربی و مبتنی بر اصول علمی طبقه‌بندی و توصیف کالاها با اهداف اصلی شناسایی کالاها و خدمات کشور در راستای پاسخگویی به نیازهای ملی است. این نظام، اطلاعات پایه زنجیره تأمین در حوزه کالاها و خدمات را تحت کنترل درآورده و با تخصیص کد ۱۶ رقمی منحصر به فرد به هر قلم‌کالایی، اطلاعات آن را در زنجیره تأمین الکترونیک به شکل امن، صحیح و سریع منتقل و به ذی‌نفعان مختلف عرضه می‌کند. همچنین با استفاده از رویه‌ها، استانداردها و به‌ویژه ابزار خبره طبقه‌بندی و کدگذاری کالاها و خدمات، زبان مشترک و مفاهیم همسانی در سطح ملی ایجاد شده و تمامی اطلاعات اصلی کالاها و خدمات از قبیل مراجع عرضه‌کننده، مشخصات فنی، استانداردهای ملی و بین‌المللی و غیره ثبت، ذخیره، ساماندهی و منتشر می‌شود. ۲- گستردگی اقلام موجود در سطح ملی، نیازهای مدیریتی متفاوت در این حوزه، استفاده از نظام‌های طبقه‌بندی خاص که در صنایع مختلف قابل به‌کارگیری باشند، موجب شکل‌گیری نظام فعلی ملی طبقه‌بندی و کدگذاری کالا و خدمات کشور (ایران کد) در مرکز ملی شماره‌گذاری کالا و خدمات ایران شده است که مهم‌ترین اهداف آن عبارتند از: • ایجاد زبان مشترک در تبادل اطلاعات و تسهیل و تسریع دسترسی به اطلاعات مطمئن زنجیره تأمین؛ • ارائه آمار و اطلاعات جامع، قابل اعتماد و به‌روز در تصمیم‌گیری، برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری‌های کلان؛ • ایجاد سیستم‌های اطلاع‌رسانی هماهنگ در سطح ملی برای هماهنگی سازمان‌ها و نهادها مانند شبکه اطلاع‌رسانی بازرگانی کشور؛ • جلوگیری از دوباره‌کاری و موازی‌کاری در طراحی سیستم‌های طبقه‌بندی و شناسایی در سازمان‌ها و کاهش هزینه‌های ناشی از آن؛ • انتقال سریع و دقیق اطلاعات مربوط به مراکز تأمین، تهیه، تولید، فروش و بازار کالاها؛ • جلوگیری از اتلاف منابع مالی و انسانی در اثر عدم شناسایی و تبادل اطلاعات صحیح؛ • ایجاد شفافیت در بازار و جلوگیری از جعل و قاچاق کالا؛ ۳- با توجه به نیاز برخی کاربران اطلاعاتی در زنجیره تأمین به اطلاعات خاص و دقیق کالاها، وب‌سرویس اطلاعاتی مرکز شماره‌گذاری کالا و خدمات ایران، اطلاعات موردنیاز و سفارش داده شده توسط کاربر را پس از تعیین سطح دسترسی و دریافت هزینه اشتراک در بازه‌های زمانی تعهد شده در اختیار آنها قرار می‌دهد. هر عرضه‌کننده‌ای که قصد ارائه یک قلم کالایی اعم از مواد اولیه صنعتی، آزمایشگاهی، دارویی، غذایی، قطعه یا محصول نهایی را دارد، می‌تواند از طریق مراجعه به پرتال این مرکز ایران (https://www.irancode.ir) و مشاهده اطلاعات نمایندگان، ضمن مراجعه، نسبت به دریافت کد عضویت اقدام نماید. کد عضویت دریافتی در هر یک از سامانه‌های دولتی و خصوصی که به وب‌سرویس مرکز متصل هستند، قابل استعلام بوده و تمامی کدهای ایران کد دریافت شده توسط عضو و اطلاعات محصولات آن قابل مشاهده است. شایان ذکر است که مصرف‌کنندگان نهایی به سهولت می‌توانند با اسکن بارکد روی محصول یا استعلام از طریق سایت ایران کد از اصل بودن محصول نیز اطمینان حاصل کنند. این امر به احراز اصالت کالا کمک شایانی می‌نماید. ۴- یکی از کلیدی‌ترین استفاده‌های نظام کدگذاری در تشخیص و تکمیل سامانه‌های اطلاعاتی تجارت خارجی است. از سال ۲۰۱۲ سازمان جهانی گمرک با سازمان جهانی استاندارد برای شناسایی اقلامی که در مبادی ورودی و خروجی کشورها جابه‌جا می‌شوند به استفاده از استانداردهای شناسایی و مدیریت داده سازمان جهانی GS^۱ روی آورده‌اند. ایران نیز از سال ۱۳۸۹ این اقدام را در خصوص کالای مشمول استاندارد اجباری آغاز کرد و با راه‌اندازی سیستم الکترونیکی ثبت سفارش کالا (ثبت ارزش) به منظور مکانیزه کردن فرایندهای مختلف گمرکی، با هدف شناسایی اقلام و افزایش دقت در تعیین کد سیستم هماهنگ کدگذاری (HS) اقلام وارداتی، کاربران را ملزم به اخذ ایران کد نمود. ۵- «سامانه اظهارنامه خودکار (Automated Manifest System- (AMS) در آمریکا، «سامانه کنترل واردات» در اروپا و سامانه «اطلاعات تجاری پیش از ورود (Advanced Cargo Information System- (ACIS) در کانادا سامانه‌هایی هستند که مشابه با ثبت سفارش در ایران عمل می‌کنند. تناظر بین کدهای ایران کد و HS با توجه به تناظر ایران کد با ساختار طبقه‌بندی بین‌المللی کالای سازمان GS^۱ - «Global Product Classification» (۴) همکاری بین‌المللی گمرک جمهوری اسلامی را نیز با گمرکات بین‌المللی ممکن می‌سازد.	

دیدگاه

نکات کلیدی:

- ۱- سیستم هماهنگ شده (HS) توسط «سازمان جهانی گمرک» که حقوق، عوارض و شرایط ورود کالا را تعیین می کند و با ساختار ملی ایران کد تناظر داده می شود تا با دریافت کد ملی کالا، تعرفه گمرکی آن مشخص شود. برای شناسایی کالاها در ثبت سفارش از دو سیستم کدگذاری استفاده می شود: استاندارد کدگذاری جهانی HS و ایران کد. با توجه به محدودیت های HS در شناسایی کامل اقلام کالایی از تناظر سامانه ایران کد و HS استفاده شد و تمامی فرآیندهای وارداتی بر اساس اطلاعات ایران کد کالا صورت پذیرفت که امکان ارائه کد HS اشتباه از سوی واردکننده را غیرممکن می سازد.
- ۲- سامانه GS^۱ از ابعاد مختلف امکان تکمیل سامانه HS را در کشور فراهم می کند. ارتباط سیستمی بین ثبت احوال و سازمان های متولی واردات (ثبت سفارش، گمرک، بانک مرکزی و اتاق بازرگانی، صنایع و معادن ایران) به منظور احراز هویت متقاضیان، ارتقای فنی سامانه و تخصیص قسمتی از مبلغ دریافتی از بازرگانان به منظور پشتیبانی فنی سامانه، استفاده از کد ملی ایران کد برای شناسایی اقلام در گمرک به جای کد HS، حذف روال های کاغذی ثبت سفارش، کارت بازرگانی و اتصال پایگاه های اطلاعاتی ثبت سفارش و کارت بازرگانی، پورتال ارزی و کمرگ و عدم نیاز به صدور کارت بازرگانی و برگه ثبت سفارش به صورت کاغذی و اتصال سامانه گمرک به سامانه جامع ملی رهگیری و ردیابی کالا برای صحت سنجی اطلاعات پروفورما و بی معنی شدن جعل پروفورما از جمله این قابلیت های تکمیلی هستند.
- ۳- به عنوان نکته پایانی باید توجه داشت که ایران کد به دنبال ایجاد مبنایی مشترک و مطمئن است که همه ذی نفعان، به عنوان مرجع اطلاعاتی از آن استفاده نمایند و بنابراین، جریان اطلاعات با شکل گیری و استفاده از پایگاه مرکزی داده ها (توسط ایران کد) تسهیل خواهد شد.